

Facultat de Psicologia,
Ciències de l'Educació
i de l'Esport

Micra masclismes en l'any 2020

Anàlisi de la percepció que té la joventut d'entre divuit i vint-i-cinc anys envers
aquestes conductes

Autor: Joan Hill

Universitat: Ramon Llull

Tutora: Lali Ros Martat

Any acadèmic: 2019-2020

Agraïments

A la Doctora Eulàlia Ros Martrat, tutora del treball de fi de grau, per la seva exigència, constant suport, orientació i confiança d'acompanyar-me durant el camí de la realització del treball.

A tota la resta de professorat que ha ajudat amb un consell o comentari aportant el seu punt de vista sobre com enfocar el treball.

A les meves amistats, fent especial menció als companys i companyes de classe amb qui he passat bones i llargues estones debatent sobre masclisme i micra masclismes.

Finalment, al meu pare, mare i germans per la seva preocupació i suport en la realització del treball, i a la meua parella que sense dubte ha estat la persona que més ànims m'ha donat i a qui més he atabalat amb el tema.

Resum

Cada dia s'observa que hi ha comportaments masclistes tan arrelats dins de la societat que han esdevingut normals, comuns i fins i tot naturals, coneguts com a micra masclismes (Bonino, 2008). El primer pas per canviar aquesta situació és ser conscient d'aquestes conductes, ara bé realment ho estem? Amb l'objectiu d'analitzar aquest context hem passat un qüestionari realitzat ad hoc a un total de 280 dones d'entre divuit i vint-i-cinc i per matissar els resultats hem organitzat un grup focal on s'ha debatut els mateixos. Els resultats generals han conclòs en que hi ha percepció de micra masclismes al any 2020, i aquesta no sol variar molt en funció de variables demogràfiques.

Paraules clau: Masclisme, Micra masclisme, Societat, Joventut

Abstract

Sexist behaviours can be observed in society's everyday life. They are embedded in the public's conduct, to the point that they are perceived as normal, common, or even natural

by most people (Bonino,2008). The first step to change these situations is by being aware of these behaviours, but are we aware of them? To analyze this context we have passed a test to a total of 280 women aged between 18 and 25, and in order to qualify the results, we have created a focus group. The overall results have concluded that there is a perception of micro-masculinities in the year 2020, and this does not usually vary much depending on demographic variables.

Key Words: Sexism, Micro-Chauvinisms, Society, Youth,.

Introducció

Tot i que si es parteix des d'un punt de vista legal es pot afirmar que vivim en una societat que postula la igualtat entre homes i dones, el dia a dia ens diu totalment el contrari, deixant aquesta equitat únicament en la teoria i no en els àmbits reals de la vida quotidiana (González y Lomas, 2007). Per exemple, segons la delegació del govern contra la violència de gènere, són 55 el nombre de dones que han perdut la vida el 2019 a causa de les seves parelles o exparelles a Espanya, la segona xifra més elevada des del 2015 amb un total de 60. Des de l'1 de gener de 2003 fins al 31 de desembre de 2019, la xifra suma un total de 1.033 de dones víctimes mortals d'aquest tipus de violència. Però aquest problema no només afecta i es representa amb morts, sinó que milers de dones pateixen cada dia pallisses, insults, humiliacions, menyspreus, obligacions, etc., és a dir, abusos, micra masclismes i micra violències, que destaquen per la seva invisibilitat (Sastre, Arantes, y González, 2007). Com és que en una societat on es defensa que homes i dones són iguals, es segueixen veient aquests escenaris? La resposta és perquè ens trobem en un sistema patriarcal o sistema masclista, sistema que justifica, reproduceix i tolera una sèrie d'idees i pràctiques entre homes i dones, que parteix de la desigualtat i discriminació de gènere (Oblitas, 2009). Les primeres definicions del masclisme pròpiament dit són de Bourdieu (1970), que fan referència a un tipus de violència indirecta i no física que

un grup social (el repressor) exerceix sobre un altre (el repressiu). Per entendre aquesta idea, cal entendre les estratègies de poder que es troben el seu origen en les micra relacions de poder, aquelles conductes subtils que no es veuen a simple vista, però que cal entendre-les i actuar en conseqüència perquè es puguin canviar (Foucault, 1977). Luis Bonino (1990) va ser el primer en parlar clarament d'aquestes conductes pràcticament invisibles de les que parlava Foucault, creant el concepte de micra masclisme. La nostra intenció amb aquest treball és analitzar amb quina mesura les dones d'entre divuit i vint-i-cinc anys tenen percepció envers aquestes conductes, ja que per exemple alguns estudis previs com el realitzat per Rodríguez-Franco et al. (2012) sobre violència de gènere en parelles adolescents ens mostren que més del 80 % de les dones víctimes d'assetjament no el perceben com a tal, el 5,8% reconeixen sentir-se maltractada i l'11,9% afirmen haver sentit por en alguna ocasió per la seva parella.

Seguint amb la definició de Bonino (2008), un micra masclisme es pot definir com pràctiques de dominació masculina en la vida quotidiana, arrelades en la subtileza tant social com cultural que és quasi invisible (tant per la persona que ho exerceix, com per les altres) i dutes a terme fins i tot per l'home menys masclista del món. Concretament, aquest concepte va ser proposat per referir-se a conductes subtils i del dia a dia que en la pràctica eren estratègies de control i petites conductes violentes que atemptaven a l'autonomia personal de les dones, fins a tal punt que es considerava normal per a l'entorn social les conductes realitzades, que inclouen una àmplia gamma de maniobres interpersonals que tenen com a objectiu (Luís Bonino, 1995, 1996):

- Mantenir el domini i la suposada superioritat sobre la dona.
- Reafirmar o recuperar el domini sobre la dona que es revela.
- Resistir-se a l'augment de poder personal o interpersonal d'una dona amb la qual es vincula, o aprofitar-se d'aquests poders.

Equival a un tipus de violència simbòlica tolerada, en la que es mostra menyspreu cap al sexe femení però de forma implícita (Benalcázar-Luna y Venegas, 2017). No obstant això, la influència dels micra masclismes és exercida a través de la seva manifestació contínua al llarg del temps, provocant greus conseqüències a les dones que ho pateixen (Ramírez, 2013). Bonino (2005) considera que gran part d'aquest tipus de comportaments o pràctiques no es porten a terme amb intencionalitat, sinó que es tracta de maniobres interpersonals envers la dona que es troben incorporades i automatitzades en el procés de socialització de gènere (Bonino, 1999). Gordillo, (2011) destaca que atempten a la llibertat de les dones sense que la societat se n'adoni compte que ho fa, és un acte invisible que aparentment no té conseqüències, ja que la forma que són presentats s'allunyen molt de la violència física, però a la llarga tenen els mateixos efectes i objectius.

En general, a diferència de la violència més tradicional, els micra masclismes comencen al principi de la relació i van modelant lentament la llibertat de la dona, constituint la base o esglaó principal d'altres formes de violència de gènere més visibles com poden ser el maltractament físic o psicològic, l'emocional, l'econòmic, el sexual, etc. (Bonino, 1998).

Bonino (1995) va establir tres categories amb la intenció de descriure correctament els micra masclismes:

Micra masclismes encoberts: Tracten d'amagar la intenció de l'home d'imposar les seves pròpies raons i de fer anar a la dona a la direcció que ell vol. Es caracteritzen per la seva subtilesa i s'aprofiten de la credibilitat femenina i manipulació per limitar els seus desitjos. Es divideixen en:	
Maternalització de la dona: Convèncer que s'encarregui de cuidar a altres persones, ni que impliqui abandonar el seu propi desenvolupament personal i laboral, obligant a deixar-ho de banda.	Explotació emocional: En cas d'haver-hi dependència, aprofitar-se d'aquesta per provocar dubtes i sentiments negatius envers ella mateixa, el que al mateix temps

	li provocarà major dependència a través de xantatge emocional, dobles missatges...
Maniobres de desautorització: Tractar-la com a inferior mitjançant missatges que es reafirmen en la cultura tradicional i els estereotips.	Por: Es duen a terme a través de comentaris dits de sobte, que solen sorprendre i desqualificar a la dona. Aconsegueixen provocar desorientació i confusió gràcies a la sospita, agressivitat i culpabilitat.
Paternalisme: Fer sentir a la dona com una nena a través de mecanismes com la possessió i de l'autoritat en cas que s'hi vulgui oposar.	Creació de la falta d'intimitat: Es vol limitar la necessitat d'afecte i d'intimitat de la dona per així evitar el risc de perdre poder davant d'ella, aplicant estratègies com allunyar-la de les altres persones.
Enganys: Es distorsiona la realitat de tal forma que s'amaga informació i així fer perdre privilegis, per exemple negar el que és evident, mentir, no complir promeses, etc.	Auto indulgència sobre la mateixa conducta perjudicial: Són estratègies que tracten d'eludir la responsabilitat, inhibint les respostes i reaccions de la dona quan l'home realitza aquelles accions que la perjudiquen, com per exemple justificar l'acció a través d'obligacions laborals o fent veure que no entén la situació i llavors aprofitar per canviar de tema.
Micra masclismes coercitius: L'home fa servir la força moral, psíquica, econòmica i fins i tot la mateixa personalitat de la dona, amb l'objectiu de deixar-la sense forces, sotmetre-la i anul·lar la seva capacitat per prendre decisions, provocant que disminueixi la seva autoestima i autoconfiança. Es classifiquen en:	
Intimidació: Mitjançant el to de veu, gests, mirades... s'aconsegueix posar por al cos de la dona deixant clar que si no fa cas hi haurà conseqüències negatives.	Presa sobtada del comandament: L'home pren sempre totes les decisions sense tenir en compte allò que vol la dona, sense preguntar ni comptar amb la seva decisió, imposant que l'únic que realment pot decidir una bona opció és ell, anul·lant-la completament.

<p>Apel·lació de l'argument lògic: L'home creu tenir sempre la raó absoluta i a partir d'aquesta s'imposen idees i conductes que desprestigien a la dona, independentment del realment vol, dels seus sentiments, pensaments...</p>	<p>Insistència abusiva: Es tracta d'aconseguir que la dona estigui tan cansada d'intentar que s'acabi la seva discriminació que deixi de fer-ho, ja que la situació li acaba resultant molt pesada.</p>
<p>Control dels diners: Limitar l'accés i les decisions sobre els diners.</p>	<p>Ús expansiu de l'espai físic: L'home envaeix l'espai físic sobretot en el context de la llar, per exemple deixa la roba tirada per tota la casa sense recollir-la, sempre té el comandament de la televisió, etc.</p>
<p>Micra masclismes de crisi: Aquestes micra violències tenen lloc en períodes de temps on es trenca la diferència de poder establert en la relació, afavorint l'autonomia de la dona i disminuint el domini de l'home. Aquesta situació pot donar-se, per exemple, per la pèrdua laboral o una limitació física, on l'home fa ús d'aquestes estratègies per tal de mantenir o restablir el seu status quo. Dins d'aquesta categoria es troba:</p>	
<p>Fer llàstima: L'home es deixa malament o directament es fa mal a ell mateix per induir a la dona a pensar que necessita la seva cura i sense aquest acabarà malament, com per exemple dient que es vol suïcidar.</p>	<p>Fer mèrits: Es realitzen modificacions puntuals i superficials de la conducta de l'home quan hi ha l'amenaça de separació cedint de forma provisional, per exemple prometent que serà un bon marit, regalant roses, etc.</p>
<p>Pseudosuport: Consisteix a afirmar el suport sense accions que ho recolzin, amb el que s'evita l'oposició frontal i s'evadeix la col·laboració i repartiment de les càrregues domèstiques.</p>	<p>Desconnexió i distanciament: Es duen a terme resistències passives com la falta de col·laboració, no prendre la iniciativa i després realitzar crítiques arran de la decisió, i finalment la realització d'amenaçes d'abandonament o l'abandonament real.</p>

Anys més tard, Bonino (2005) realitza una reestructuració en la classificació dels micra masclismes, mantenint les categories anteriorment esmentades però incorporant una quarta: els utilitaris.

<p>Micra masclismes utilitaris: Són aquells que tracten de valer-se dels aspectes de cura i domèstics que tradicionalment se'ls ha atribuït a les dones a través de l'utilitarisme i per la delegació de les responsabilitats compartides, especialment en l'àmbit domèstic i són les que més afavoreixen el manteniment de la desigualtat a causa de la seva naturalització, ja que a tothom li sembla normal. Impliquen el forçament de disponibilitat de la dona, millorant la qualitat de vida de l'home. Aquests micra masclismes es classifiquen en:</p>		
<p>No participació en el domèstic: Consisteix en la no implicació, de manera directa o indirecta, en les tasques compartides de la llar, on ja que ell no realitza cap tasca, és ella les que es veu obligada a fer-les totes. La no participació pot ser total o pot donar-se una pseudoimplicació, on l'home desenvolupa el paper d'ajudant. De vegades l'home justifica la seva conducta amb l'argument que ell treballa més hores o que guanya més diners.</p>	<p>Aprofitament i abús de la capacitat femenina de cura: L'home se serveix dels rols tradicionals assignats a la dona per la seva socialització de gènere induint-la a exercir diferents tasques de servei com cuinar, netejar... Aquesta categoria se subdivideix al seu torn en:</p>	
<p>Delegació de la feina de cura dels vincles i les persones: Es força a responsabilitzar-se de la vitalitat de la parella, el desenvolupament de fills, els vincles amb ells, etc., abusant enormement del temps i disponibilitat de la dona.</p>	<p>Requeriments abusius superposats: Peticions que no es realitzen de forma explícita, sinó a través de gestos o comentaris que exigeixen el paper cuidador de la dona, aconseguint que ho faci no per voluntat, sinó per la pressió invisible en la qual es troba.</p>	<p>Evitació de la reciprocitat en la cura: No s'ofereix ajuda i es nega les necessitats femenines de cura i ajuda, restant importància als seus símptomes.</p>

Ferrer et al (2006) explica que en termes generals la població general mostrarà actituds negatives cap a les formes encobertes de violència contra les dones en la parella

estudiades, sent les dones i les persones de menor edat que presentaran actituds més negatives cap a aquestes formes encobertes de violència en la parella. Aquestes actituds i conductes són subtils i quotidianes, de manera que constitueixen estratègies de control i micra violències que atempten contra l'autonomia de la dona i solen passar desapercibudes. Es fa necessari una anàlisi d'aquests formats per denunciar aquestes pràctiques i intentar aconseguir una equitat efectiva entre home i dona (Gordillo et al, 2011). Per Ramírez (2002), la violència contra les dones passa fonamentalment en l'espai domèstic i el primer agent que cronifica aquesta violència és la parella, independentment de la seva relació (casats, separats, divorciats durant el festeig...). Ferrer (2007) explica que s'ha de ser conscient que aquesta violència no passa en un entorn neutral, sinó en una estructura social patriarcal que manté vigents les actituds i comportaments explicades anteriorment. Això és causa d'una subconsciència que considera l'home com a dominant davant la dona, el que genera un desig de reafirmar tal superioritat sigui de forma conscient o inconscient (Bonino, 1996). Es poden veure més concretament per exemple en el llenguatge que utilitza la societat, però també en ambients esportius, laborals, artístics, familiars i sobretot en les relacions amoroses (Benalcázar-Lluna i Venegas, 2017). Es regeixen per estereotips de gènere que es conceben com a naturals (Suárez Villegas, 2013).

Les conseqüències dels micra masclismes segons Bonino (2004) són moltes i diverses: a causa de la lluita constant i la postura defensiva que es té envers la dona hi ha una gran quantitat de desgast emocional, així com la constant derrota en aquest combat provoca inseguretat, disminució de poder, alentiment o directament cronificació del desenvolupament personal i irritabilitat constant que acaba afectant a la salut mental, ja que constantment es viu una gran pressió. Ara bé, la pitjor de totes és que són els mateixos micra masclismes els que creen l'ambient perfecte per poder anar en contra la dona a

causa de l'estat i la situació en què la deixa. Actualment en les societats democràtiques ens trobem en un context anomenat "neosexisme" o "sexisme modern", on s'afirma que la igualtat ja és una realitat de la societat contemporània i que, en conseqüència, la lluita contra la discriminació de gènere i totes les formes que adopta resulta innecessària (Lameiras, 2002, Martínez Benlloch, 2008).

L'objectiu d'aquest treball és explorar la percepció que té les dones d'entre divuit i vint-i-cinc anys envers als micra masclismes. Les hipòtesis del treball són un total de tres:

- Les dones de major edat (de vint-i-dos a vint-i-cinc) perceben més micra masclismes que les de menor edat (de divuit a vint-i-u).
- Les dones amb més nivell educatiu (grau) perceben més micra masclismes que les de menor nivell educatiu (formació professional).
- Les dones bisexuals perceben més micra masclismes que les heterosexuales.

Per realitzar aquests objectius realitzarem un qüestionari ad hoc i matisarem els resultats amb un grup focal.

Mètode

En aquest treball s'ha combinat dues metodologies diferents: quantitativa i qualitativa: la primera es basa en un qüestionari creat ad hoc basat en la llista de micra masclismes de Bonino (2005) i un "focus grup" de un total de sis noies que han participat anteriorment responnent el qüestionari per la realització d'un debat sobre els resultats obtinguts.

Participants

La mostra escollida ha estat dones d'entre divuit i vint-i cinc anys amb estudis mínims d'educació secundària (ja que d'aquesta forma es té un nivell cultural similar) i dones d'orientació sexual heterosexual o bisexual per evitar la presència de variables

estranyes. Ha resultat ser un total de 280 persones, del qual el 56,8 % (159 en total) entre divuit i vint-i-u anys, i el 43,2% (121 en total) entre vint-i-dos i vint-i-cinc anys. D'aquest total, un 20% ha estat d'orientació sexual bisexual (56 en total) i un 80% d'orientació sexual heterosexual (224 en total). Per el que respecte a nivell educatiu, un 6,1% es troben cursant o han cursat batxillerat (17 en total), un 14,6 % formació professional (41 en total), 74,6% grau universitari (209 en total) i finalment màster i/o postgrau un 4,6% (13 en total).

Les participants han estat escollides a través d'un mostreig no probabilístic, concretament la bola de neu.

Instruments

A continuació s'ha explicat els diversos instruments emprats per la investigació, havent-la dividit en dues parts: quantitativa i qualitativa.

Pel que respecte a la part quantitativa, s'ha administrat una enquesta creada ad hoc basada en el llistat de micra masclismes descrits per Bonino (2005) amb un total de quinze ítems amb respostes en escala "likert" de l'u a cinc, de menor a major sent que la situació determinada que es demana en l'ítem ha estat viscuda mai, a vegades, sovint, moltes vegades i sempre. A la descripció s'explicava l'objectiu del treball, la forma de respondre'l, i el garantiment que les dades serien exclusivament per ús universitari i confidencials segons la llei orgànica de protecció de dades 15/1999. Prèviament a l'enquesta, hi havia una petita part on es recollia les variables demogràfiques, i finalment constava d'una última pregunta on es preguntava si la persona estava interessada a participar en el grup focal, i en cas de voler participar-hi s'escrivia el correu electrònic per concretar una data posteriorment. L'anàlisi dels resultats obtinguts en aquesta part s'ha pogut obtenir a través de la versió vint-i-cinc del "spss statistics", una plataforma de

software estadístic que permet analitzar i extreure informació pràctica a través de les dades obtingudes (IBM, 2020).

Finalment s'ha utilitzat el grup focal com a eina qualitativa per acabar de matissar els resultats obtinguts amb l'enquesta quantitativa. Un grup focal o "focus group" es pot definir com una tècnica utilitzat principalment en el camp de les ciències socials per recollir informació qualitativa i analitzar aquesta amb tècniques d'anàlisi qualitatiu, de duració d'una a tres hores amb entre sis i deu participants que han estat triats o triades per la persona que l'ha organitzat, amb un guió que consta de preguntes obertes, partint de conceptes generals a específics, amb un moderador (Tomat, 2012). En el cas d'aquesta investigació, el grup focal ha constatat de sis dones que prèviament havien participat en l'enquesta quantitativa, amb una duració aproximada d'hora i deu minuts on s'han debatut els resultats obtinguts. L'eina utilitzada per la trobada (ja que a causa de la covid-19 no va estar realitzada de forma presencial) ha estat "google meet".

Procediment

Procediment de recollida de dades: Com s'ha esmentat anteriorment, per aconseguir la mostra de la part quantitativa s'ha utilitzat un mostreig no probabilístic, concretament la bola de neu. S'ha contactat amb persones i col·lectius directament a través dels investigadors o bé de diferents contactes que ha pogut accedir a una mostra determinada, sempre amb consciència i rigor del tipus de persones a on arribava l'enquesta. En un inici la intenció era que fos contestada cara a cara amb els investigadors, però a causa de les circumstàncies de la covid-19 s'ha hagut de canviar perquè estigués administrada en línia. Al final de l'enquesta hi havia una pregunta per saber si la persona estava interessada a participar en un grup focal, i en cas afirmatiu s'escrivía el seu correu. Amb aquest correu es contactava amb la persona i es realitzava una petita entrevista amb

tota la informació sobre com es faria, què, quan, com i per què es realitzaria el “focus group”. Va estar realitzat amb la plataforma “google meet”, al ser l'eina de més fàcil accés per totes les participants. D'aquesta forma es va poder organitzar un debat d'una hora i deu minuts amb sis integrants més un moderador amb la funció de regular les converses cap a l'objectiu del grup focal, regulant el temps i torns de paraula en cas d'haver estat necessari. Amb l'eina “google meet” ha estat possible una gravació del “focus group”, el que ha facilitat la transcripció i posterior anàlisi,

Procediment d'anàlisi de dades: Pel que respecte a la part quantitativa l'anàlisi de l'enquesta es va fer amb la versió vint-i-cinc del “spss statistics”, on les dades han estat analitzades en dues parts diferents: qualitativa i quantitativa. En la primer part s'ha estudiat la mitjana de cada ítem i en la segona s'han utilitzat dues proves diferents: la prova Mann-Whitney per comparar la mostra en funció de l'edat i la prova del khi-quadrat per comparar la mostra en funció de l'orientació sexual i el nivell educatiu.

Pel que respecte a la part qualitativa, s'ha transcrit el “focus grup” (veure annex 2) per poder realitzar una anàlisi més exhaustiu d'aquesta eina.

Resultats

En primer lloc s'explica l'estadística descriptiva dels resultats obtinguts en l'enquesta basada en el llistat de micra masclismes exposat per Bonino (2005).

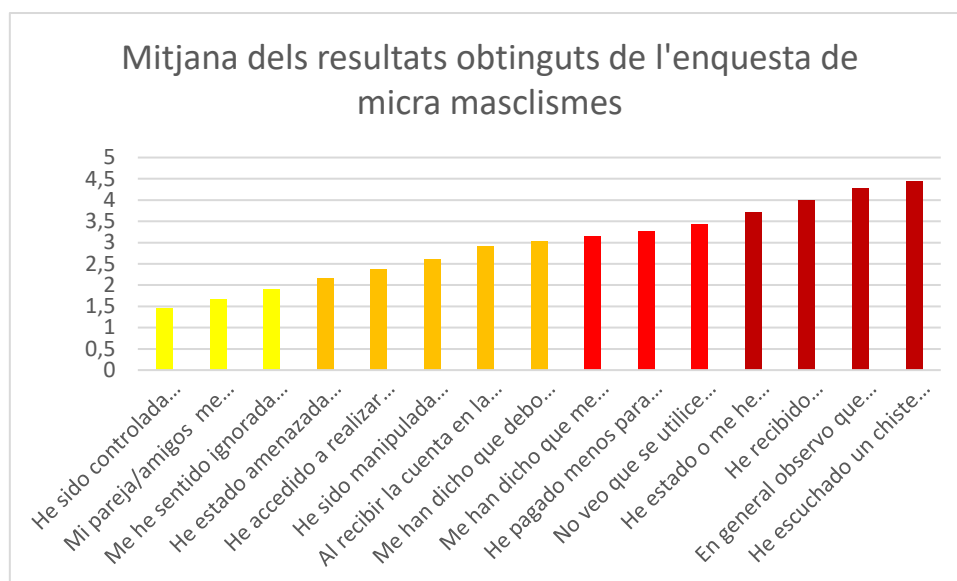

Figura 1. Mitjana dels resultats obtinguts de l'enquesta de micra masclismes.

Hi ha hagut un total de tres ítems (he estat controlada econòmicament, he estat controlada per el mòbil i/o xarxes socials i m'he sentit ignorada per la meua parella a l'hora de fer plans) que es troben amb una mitja de 1,46, 1,67 i 1,90 i respectivament, és a dir es troben entre les opcions en l'escala likert de "Mai" (1) i "A vegades" (2). El primer ítem en el "focus grup" hi ha hagut un consens general que ja no sol passar, però sí que passava abans. En el segon ítem s'està d'acord amb els resultats i es comenta que és un dels primers indicador per no estar en una relació sentimental amb una persona.

Entre les opcions "A vegades" (2) i "Sovint" (3) es troben un total de quatre ítems: he estat manipulada emocionalment, accedir a realitzar alguna pràctica sexual no desitjada, m'he sentit amenaçada i s'ha donat la compta al gènere masculí, amb una mitja de 2,16, 2,38, 2,60, i 2,91. En el debat ha sorgit la idea per el que respecte el primer ítem que hi ha certs patrons que s'han rebut de forma inconscient que fan que per la posició de respecte que hi ha envers al home s'actui de una forma diferent cap a la dona, concretament més com una figura maternal. En últim ítem fa referència a que és un

comportament molt heteronormatiu, és a dir que se li dóna poder al home i la dona és només el seu acompanyant.

Entre les opcions “Sovint” (3) i “Moltes vegades” (4) s’observa la quantitat més elevada de ítems, concretament són els següents: m’han dit que he de ser més femenina (3,02), m’han dit o mirat malament per no depilar-me (3,15), he pagat menys en una discoteca (3,27), no s’utilitza llenguatge inclusiu (3,43) i he estat o m’he sentit jutjada per com vestia. En el primer ítem s’està d’acord que per diverses formes de ser com a l’hora de parlar, o si la persona es maquilla, depila... En segon lloc es comenta que és una situació que passa però no tant per part de nois sinó de noies, sobretot l’entorn familiar i amigues, ja que al ser una pràctica que solen dur més a termes es té una obsessió major i es fa estrany quan una noia no ho fa, però és un mecanisme totalment inconscient, a part de que pràcticament tots els referents femenins que té la societat es depilen. En el últim ítem no s’està d’acord per el que respecta el focus grup ja que es creu que hi ha més ocurrència de la mostrada, a part de que és molt complicat de gestionar a la vida diària, sobretot en un context com pot ser el de l’empresa per com ets tractada per els grups masculins. Ara bé no només passa en aquest entorn, sinó també en el familiar, amb el de les amigues i a l’hora de sortir de festa.

Finalment entre els dos valors més alts “Moltes vegades” (4) i “Sempre” (5) es pot concloure un total de tres ítems: Rebre comentaris malsonants amb un total de 4, les dones realitzen més tasques domèstiques amb un total de 4,27 i escoltar acudits masclistes amb un total de 4,44. En el primer ítem s’està d’acord amb el resultat, i hi ha un consens de que són comentaris que et fan sentir vulnerable, posen la por al cos ni que la intenció no sigui aquesta, i es comenta que en presència de nois no sol passar. En últim lloc es conclou que moltes vegades s’escolten aquest tipus de bromes, sobretot quan hi ha un grup de nois d’edat més adulta junt, i es té la sensació de que els homes pensen que els

micra masclismes encara es viuen i les dones en són víctimes, però que no passa en un entorn proper sinó en altres.

Per apreciar més concretament quina ha estat la freqüència que ha marcat cada opció en tots els ítems, veure annex 3.

Pel que respecta a la part estadística quantitativa, s'ha relacionat tres parelles de variables: edat, orientació sexual i nivell educatiu.

Taula 1.

Resultats estadísticaments significatius en funció als grups d'edat.

Ítem	Significació
He pagat menys alhora d'entrar en una discoteca per ser dona	0,09

La prova Mann-Whitney ha donat com a resultat que no hi ha diferències estadísticament significatives per el que respecte a grups d'edat excepte en un ítem, concretament en el “he pagat menys alhora d'entrar en una discoteca per ser dona”, amb una significació de 0,009. Han estat les dones de més edat les que han viscut aquesta situació més vegades (per informació més detallada, veure annex 3). Cal destacar que en el debat del “focus group”, quan es parlava de la freqüència d'aquest ítem es va exposar que era un esdeveniment que solia passar abans però ara no tant freqüentment, el que concorda perfectament amb l'estadística. Independentment d'aquest ítem, es conclou també que pràcticament totes les dones han viscut les situacions prèviament mencionades

al llarg de la seva vida, el que no implica que tots els homes siguin de la mateix forma però sí que és un indicador que alguna cosa malament s'està duent a terme.

Per analitzar les altres variables s'ha emprat la prova del khi-quadrat. Es començarà a analitzar si hi ha diferències estadísticament significatives per el que respecta l'orientació sexual, on en aquest cas es va diferenciar entre heterosexual i bisexual.

Taula 2.

Resultats estadísticament significatius en funció de l'orientació sexual.

Ítem	Significació
M'han dit que he de ser més femenina	0,034
He pagat menys per entrar en una discoteca per ser dona	0,034
M'han dit que m'he de depilar, o m'han mirat malament per no fer-ho	0,04

Els ítems on s'han donat diferències estadísticament significatives han estat: m'han dit que m'he de depilar o m'han mirat malament per no fer-ho (el grup bisexual s'hi ha trobat més), he pagat menys en una discoteca per ser dona (el grup heterosexual s'hi ha trobat més), m'han dit que he de ser més femenina (se'ls hi diu més al grup bisexual). El focus grup opinava que hi ha micra masclismes que no té per què influir ja que la persona no sap quina és la teva orientació sexual, com pot ser que et tirin una floreta

anant per el carrer, i que més que micra masclismes el principal problema era la homofòbia que hi havia envers a certs col·lectius.

Taula 3.

Resultats estadísticament significatius en funció del nivell educatiu.

Ítem	Significació
M'han dit que he de ser més femenina	0,036
La meva parella/amics m'han controlat el meu mòbil/xarxes socials	0,019
He pagat menys per entrar en una discoteca per ser dona	0,022

A continuació s'explica el grup en funció del nivell educatiu, on s'ha triat persones que es troben cursant una formació professional i persones que es troben cursant un grau. Els ítems que han sortit amb una diferència estadística significativa han estat: he pagat menys per entrar en una discoteca (grup de la formació professional s'hi troba més), m'han controlat el mòbil (formació professional) i m'han dit que he de ser més femenina (grup de la formació professional). La conclusió del "focus grup" és que hi influeixen moltes variables, com l'interès personal de cadascú en educar-se envers a la igualtat, l'educació que s'ha rebut des de casa, les oportunitats al llarg de la trajectòria vital, i les avantatges que comporta fer batxillerat i estudis posteriors, com per exemple el canvi que experimenta el cervell.

En el “focus group” s’ha preguntat com es pot canviar el panorama actual, d’on s’han extret tres conclusions principals: En primer lloc, la base per canviar és l’educació des de ben petits. En aquesta, es pren la decisió implícita de dividir molt per el que el gènere, on s’ha considerat aquesta divisió com a arbitrària i absurda, divisió que només pot marxar fonamentant la igualtat entre persones. També influeix les posicions de poder, on per exemple els principals candidats a la presidència d’Espanya tot són homes, mecanisme que de forma implícita pot donar confiança, a part del fet de quedar-se embarassades. Finalment, es critica la llei en el sentit en que no preveu, sinó castiga, i com s’ha esmentat prèviament la millor forma de prevenir és a través de l’educació. Per llegir la transcripció completa del “focus grup”, veure annex 2.

Discussió

El principal objectiu del treball era observar la percepció que té les dones d’entre divuit i vint-i-cinc anys envers als micra masclismes, i la conclusió ha estat que hem pogut observar una bona percepció general d’aquesta mostra en concreta cap als micra masclismes viscuts en la seva vida diària. Hi segueixen havent molts micra masclismes entre la població jove, i resulta evident que encara hi ha molts micra masclismes que es reproduïxen constantment entre les noies de divuit i vint-i-cinc anys. Tot i que n’hi ha que a mesura que ha passat el temps s’han vist reduïts, com per exemple entrar gratis a una discoteca o que la compta sigui entregada al home, els que es troben en la vida quotidiana encara estan molt arrelats, tal és així que sembla normal i la societat ho permet, com és el que encara les dones realitzen més tasques domèstiques que els homes, o que encara es xiula a les noies quan estan per el carrer tranquil·lament. El “focus group” ha estat també en general d’acord als resultats obtinguts en l’enquesta. Respecte a futures investigacions, caldria actualitzar el llistat de micra masclismes a situacions que es puguin observar més per l’època on vivim actualment, ja que alguns han quedat

desfasats en comparació a situacions que es poden trobar a dia d'avui. Seria interessant també intentar accedir a una mostra més gran i general, de tal forma que sigui més representativa.

Cal recordar també les principals hipòtesis del treball. La primera era que les dones de major edat (de vint-i-dos a vint-i-cinc) perceben més micra masclismes que les de menor edat (de divuit a vint-i-u). Els resultats han estat contraris a l'hipòtesi en tots els ítems menys en un (s'ha donat anteriorment una justificació de per què pot passar), tot i que per treball posteriors seria interessant observar les diferències entre població jove amb població gran, és a dir de més de seixanta-cinc anys, ja que en aquesta exploració la diferència d'edat era mínima (de divuit a vint-i-u i de vint-i-dos a vint-i-cinc).

La segona hipòtesi era que les dones amb més nivell educatiu (grau) perceben més micra masclismes que les de menor nivell educatiu (formació professional), on la majoria d'ítems no han sortit d'acord.

Finalment havíem afirmat que les dones bisexuals perceben més micra masclismes que les heterosexuales, i tot i que en general no hi ha hagut diferències excepte en alguns ítems determinats, no hem tingut en compte variables com per exemple l'homofòbia, on es veu clar l'ítem de "he de ser més femenina", o que aquest col·lectiu pot freqüentar llocs i per tant relacionar-se amb població que no els hi provoqui aquestes situacions, com no pagar per entrar a certes discoteques. També mencionar el fet que la població bisexual tendeix a realitzar de forma reivindicativa certes pràctiques com la no depilació, el que pot fer que precisament per això se'ls hi cridi més l'atenció.

També volem exposar les dificultats que han sorgit durant el treball, on principalment recau en la estranya situació de confinament causada per el covid-19. En primer lloc, el estrès i angoixa provocat per el virus i sobre la incertesa de com serà el

món quan s'iniciï el confinament ha afectat en els aspectes de anàlisi de resultats i discussió. A part, la forma en que s'obtenia la mostra així com el debat del "focus group" s'hauria d'haver fet de forma presencial, en aquest cas obligant-me a reduir les persones de vuit a sis. En tot cas, els resultats obtinguts de forma on-line han estat molt més satisfactoris dels esperats en un primer moment. Ens ha sorprès gratament la gran participació obtinguda en l'enquesta, el que sense dubte és indicador de la consciència i preocupació que causa el tema. Ara bé, no tot són flors i violes. Al llarg del procés de realització del treball hem mantingut molts debats amb noies sobre la situació, com canviar-ho, l'enquesta... Per exemple, en moltes ocasions s'ha criticat el fet de que un tema com els micra masclistes fos redactat per un investigadors masculins, ja que són els principals que ho fan. També s'ha acusat a l'enquesta d'homofòbica per el que respecte a la pregunta d'orientació sexual. En tot cas, entenem totes les crítiques rebudes al ser un tema molt delicat i que causa tant de mal a totes les dones del món. Cal comentar també que aquest qüestionari no ha passat el rigor i processos que ha de tenir un qüestionar creat ad hoc, com per exemple una consulta d'experts.

Finalment ens volem centrar en el més important de tot: el futur. Com canviarà aquesta situació? Com es pot fer per arribar al canvi? No hi ha cap mena de dubte que la base de tot està en l'educació. Ara bé, el problema està en com canviar l'educació per transformar la societat, ja que si seguim ensenyant com s'ha fet sempre res podrà canviar. Hi hauria dos pilars principals: l'educació donada a casa i la rebuda a l'escola. La primera equivaldria als valors més personals, arrelats en la pròpia consciència de la persona, i on es poden observar clarament comportaments masclistes per culpa d'haver funcionat sempre de la mateixa forma. Precisament és aquesta condició la que causa cronificació, però s'ha d'ensenyar el valor de la igualtat i del respecte a les persones per veure la manca de lògica que hi ha darrere de tot. Finalment, està demostrat que pràctiques com ajuntar

nens i nenes en una mateixa aula fonamenta la equidistat, així doncs s'ha de seguir fonamentant aquest tipus de pràctiques per avançar en el feminisme i per conseqüència l'eliminació de micra masclismes. Tot i que considerem que encara queda un llarg camí per recórrer, ni deu anys ni cinquanta ni cent, estic segur que hi haurà algun moment de la història de la humanitat que s'aconseguirà que tant homes com dones tinguin els mateixos drets i oportunitats, i no es discrimini a ningú de cap forma per el seu sexe o gènere.

Referències bibliogràfiques

- Benalcázar-Luna, M., y Venegas, G. (2017). Micromachismo: manifestación de violencia simbólica. *UTCiencia "Ciencia y Tecnología al servicio del pueblo"*, 2(3), 140-149. Recuperado de <http://investigacion.utc.edu.ec/revistasutc/index.php/utciencia/article/view/34>
- Bonino, L. (1995). Desvelando los micromachismos en la vida conyugal. En J. Corsi (Eds.), *Violencia masculina en la pareja. Una aproximación al diagnóstico y a los modelos de intervención* (pp. 191-208). Buenos Aires: Paidós.
- Bonino, L. (1996). La violencia invisible en la pareja. En 1as. *Jornadas de género en la sociedad actual* (pp. 25-45). Valencia: Generalitat Valenciana.
- Bonino, L. (1999). Las microviolencias y sus efectos: claves para su detección. *Revista Argentina de Clínica Psicológica* VIII, 221- 233.
- Bonino, L. (2004). *Las microviolencias y sus efectos: claves para su detección* dentro de RUIZ JARABE, C. y Blanco, P. (comp.) (2004): *La violencia contra las mujeres. Prevención y detección*, Madrid, Díaz de Santos, 2004.
- Bonino, L. (2004). *Los micromachismos*. La Cibeles, 2. Ayuntamiento de Madrid.
- Bonino, L. (2005). Las microviolencias y sus efectos. Claves para su detección. En Ruiz-Jarabo Quemada, C. & Blanco Prieto, P. (Dir). *La violencia contra las mujeres*. Madrid: Diaz de Santos.
- Bonino, L. (2008). *Hombres y violencia de género. Más allá de los maltratadores y de los factores de riesgo*. Madrid: Ministerio de Igualdad

- Bourdieu, P. (1976) *Les modes de domination*, en: *Actes de la recherche en sciences sociales*, Vol. 2 (2-3), Paris, pp. 122-132.
- Ferrer, V.A., Bosch, E., Ramis, C., Torrens, G. y Navarro C. (2006). La violencia contra las mujeres en la pareja: Análisis de creencias y actitudes en estudiantes universitarios/as. *Psicothema*, 18 (3), 359-366.
- Ferrer, V.A. (2007). La violencia contra las mujeres en la pareja o la visibilización de lo invisible. En *¿Todas las mujeres podemos?: Género, desarrollo y multiculturalidad*. Actas del III congreso Estatal FIO sobre igualdad entre mujeres y hombres (pp. 166-175). Castellón: Fundación Isonomía.
- Focault, M.. (1977). *Un diálogo sobre el poder y otras conversaciones*. Madrid: El libro de Bolsillo. p.10
- Fontenla, M. (2008). *¿Qué es el patriarcado?* Recuperado de <https://www.nodo50.org/mujeresred/spip.php?article1396>
- González, A. y Lomas, C. (2007). *Mujer y educación* (3a ed.). Barcelona, España: Editorial GRAÓ.
- Gordillo, I. (2011). Posmachismo en televisión: representaciones de actitudes y comportamientos micromachistas en la publicidad no convencional. *Razón y Palabra*, 76, 1-26
- IBM. (2020). *IBM SPSS Statics*. Recuperado de <https://www.ibm.com/es-es/products/spss-statistics>
- Lameira, M (2002): “El sexismo y sus dos caras: De la hostilidad a la ambivalencia”, *Anuario de Sexología*, 8, pp. 91-102.
- Martínez B, et, al. (2008): *Imaginario cultural, construcción de identidades de género y violencia: formación para la igualdad en la adolescencia*, Madrid, Instituto de la Mujer
- Ministerio de igualdad (2020). Portal estadístico delegación del gobierno contra la violencia de genero. Madrid, España. Ministerio de igualdad gobierno de España. Recuperado de <http://estadisticasviolenciagenero.igualdad.mpr.gob.es/>
- Oblitas, B. (2009, octubre 7). Machismo y violencia contra la mujer. *Investigaciones sociales*, Vol.13 N°23, pp.301-322.
- Ramírez Rodríguez, (2002). *Pensando la violencia que ejercen los hombres contra sus*

parejas: problemas y cuestionamientos. *Papeles de Población*, 8(31),219-241.[fecha de Consulta 2 de Febrero de 2020]. ISSN: 1405-7425. Disponible en: <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=112/11203109>

Ramírez, B.O (2013). “El micromachismo. La violència invisible”. *Sapere Aure*, 3, págs. 61-76

Sastre, G., Arantes, V., y González, A. (2007). Violencia contra las mujeres: Significados cognitivos y afectivos en las representaciones mentales de adolescentes. *Infancia y Aprendizaje: Journal for the Study of Education and Development*, 30 (2), 197–213. <https://doi.org/10.1174/021037007780705229>

Suárez, J. C. (2013). El micromachismo en la publicidad. Nuevas estrategias para viejos estereotipos: “mi marido me ayuda” y “el elogio de la maternidad”. *Pensar la Publicidad*, 7 (2), 239-251. Recuperado de: <https://idus.us.es/xmlui/bitstream/handle/11441/40935/EI%20micromachismo.pdf?sequen ce=1&isAllowed=y>

Tomat, C. (2012). El ‘focus group’: nuevo potencial de aplicación en el estudio de la acústica urbana. *Athenea Digital*, 12 (2), 129-152. Recuperado de <http://psicologiasocial.uab.es/athenea/index.php/atheneaDigital/article/view/Tomat>

Declaració d'autoria

Declaro que aquest treball és original i ha estat realitzat per mi mateix, sense haver fet servir altres fonts o ajudes diferents a les referenciades, respectant la propietat intel·lectual així com qualsevol altre dret i assumeixo les conseqüències derivades del incompliment d'aquesta declaració. Vilafranca del Penedès, 20 de maig de 2020. Firma:

Consentiment informat

Los datos de los participantes serán confidenciales y utilizados solo a efectos de esta investigación. Los datos serán tratados según el Real Decreto 1720/2007, por el que se aprueba el Reglamento del desarrollo de la *Ley Orgánica de Protección de Datos Personales (15/1999)*, y según la *Ley Básica Reguladora de la Autonomía del Paciente y de Derechos y Obligaciones en Materia de Información y Documentación Clínica (41/2002)*.

Yo, ..., mayor de edad, con DNI .....

Declaro que he recibido información sobre el estudio para el que se solicita mi participación. He sido informado/a de todos los aspectos relacionados con la confidencialidad y la protección de datos, de que mi participación es totalmente voluntaria y de que tengo derecho a retirarme en cualquier momento.

Por todo ello, doy mi consentimiento a participar en el estudio Micro machismos en el año 2020.

En Barcelona ,

[FIRMA PARTICIPANTE]

[FIRMA DE QUIEN REALIZA EL TFG]

Annex 1-Enquesta micra masclismes

Esta encuesta está realizada por un estudiante de 4º de Psicología de la universidad Blanquerna, Ramon Llull, en relación a su TFG. Este trata sobre la presencia de micromachismos en la juventud de la sociedad actual hacia el sexo femenino. Por lo tanto, esta encuesta va dirigida a aquellas personas que se sientan identificadas.

Al inicio se pide unas breves preguntas demográficas. Posteriormente se presenta diferentes situaciones y se tiene que responder en que grado las has presenciado, en una escala likert, siendo 1 nunca, 2 pocas veces, 3 a menudo, 4 muchas veces y 5 siempre. Finalmente, se informa de la posibilidad de participar en un debate para hablar de los resultados obtenidos.

Se ruega que se responda con la máxima sinceridad posible.

Se garantiza que los datos de este cuestionario serán solo de uso universitario y completamente confidenciales, según la Ley Orgánica de protección de datos 15/1999 por la cual sus datos serán tratados de manera totalmente anónima.

Das tu consentimiento para que se utilicen los datos de este formulario con fines puramente académicos?

Sí No

Indica tu edad

18-21 22-25 +25

Indica tu orientación sexual

Heterosexual Homosexual Asexual Bisexual Pansexual Heterosexual Demisexual

Indica nivel de estudios (en caso de no estar realizando ninguno a día de hoy, el último cursado)

ESO Bachillerato Formación Profesional Grado Máster Postgrado Doctorado

Me han dicho que me tengo que depilar, o me han mirado mal por no hacerlo

1 Nunca 2 A veces 3 A menudo 4 Muchas veces 5 Siempre

He pagado menos para entrar en una discoteca por ser mujer

1 Nunca 2 A veces 3 A menudo 4 Muchas veces 5 Siempre

Mi pareja/amigos me han controlado el teléfono móvil y/o las redes sociales

1 Nunca 2 A veces 3 A menudo 4 Muchas veces 5 Siempre

Al recibir la cuenta en la hora de pagar (en un restaurante, tienda...) le han dado el tíquet a la persona con género masculino

1 Nunca 2 A veces 3 A menudo 4 Muchas veces 5 Siempre

He escuchado un chiste machista

1 Nunca 2 A veces 3 A menudo 4 Muchas veces 5 Siempre

He sido controlada económicamente

1 Nunca 2 A veces 3 A menudo 4 Muchas veces 5 Siempre

En general observo que las mujeres realizan más tareas domésticas que los hombres

1 Nunca 2 A veces 3 A menudo 4 Muchas veces 5 Siempre

He estado o me he sentido juzgada por como he ido vestida

1 Nunca 2 A veces 3 A menudo 4 Muchas veces 5 Siempre

Me han dicho que debo ser más "femenina"

1 Nunca 2 A veces 3 A menudo 4 Muchas veces 5 Siempre

He recibido comentarios soeces por la calle

1 Nunca 2 A veces 3 A menudo 4 Muchas veces 5 Siempre

He estado amenazada (de cualquier forma) para conseguir aquello que otro hombre quería

1 Nunca 2 A veces 3 A menudo 4 Muchas veces 5 Siempre

Me he sentido ignorada por mi pareja a la hora de decidir qué planes hacer

1 Nunca 2 A veces 3 A menudo 4 Muchas veces 5 Siempre

No veo que se utilice lenguaje inclusivo

1 Nunca 2 A veces 3 A menudo 4 Muchas veces 5 Siempre

He sido manipulada emocionalmente para conseguir lo que otra persona quería

1 Nunca 2 A veces 3 A menudo 4 Muchas veces 5 Siempre

He accedido a realizar alguna práctica sexual que no quería para que la otra persona estuviera contenta

1 Nunca 2 A veces 3 A menudo 4 Muchas veces 5 Siempre

Te interesaría participar en un focus group para hablar y debatir de los resultados (en este caso, escribe tu correo electrónico)

Respuesta libre

Annex 2-Transcripció del grup focal

-Presentació personal i sobre el que es farà.

-Explicació del que és un focus grup.

-Presentació del consentiment.

-Presentació ítem “m’han dit que m’he de depilar o m’han mirat malament per no fer-ho”.

3-Sí que m’hi he trobat que algun noi m’ho ha dit el típic comentari, però m’hi he trobat que més noies ho han fet, sobretot més familiars grans que t’han mirat malament per no fer-ho. Ara de quarantena m’ha donat per pensar per què ho faig tot i que sé que quan ho faig em veig millor, hi he estat reflexionant.

2-Jo actualment he pres la decisió conscient de deixar de fer ho. Sempre m'ha passat el típic comentari, però sempre m'ha juntat amb grup d'amics que són molt diferents a la resta, amb un rotllo més aviat hippie, i no jutgen, sí que m'ha passat amb família però. Tens tota la raó amb que són les noies més aviat les que t'ho diuen, crec que perquè tenim més obsessió. Per mi és súper comú sentir noies parlar de depilació i molts comentaris d'elles a la piscina per exemple, estic d'acord que és més de noies o familiars, la meva mare per exemple m'ho diu molt que per què no et depiles que sinó el bikini no queda bé, o també a la meva germana que queda molt lleig.

5- Jo sí que ho feia molt de forma conscient, de fet no m'havia adonat, fins que vaig veure una amiga que ho havia deixat de fer i se'm va anar la mirada sense voler un dia al tren, llavors m'ho va explicar i vaig pensar el que deu comportar deixar de fer perquè estava tant acostumada a que la jutgessin a la mirada que ja li sortia de dins explicar-ho.

2-Sí, es una cosa que a tothom se li desvia la mirada ni que no vulguis.

3- Jo tinc la sensació que quan miro estic jutjant.

6- Perquè és una cosa que tenim tant a dins que ni que ho acceptis miraràs i pensaràs jolin no ho fa, què estrany, mai ho has vist ni a la tele ni a cap revista, per això molta gent ho diu però potser no amb mala intenció sinó just el contrari, ho fan perquè volen el bé per tu.

4-A mi em va passar just el contrari, jo faig dansa i no em depilo i un cop em vaig depilar perquè tenia una actuació i una companya meva em dir què estrany t'has depilat. Jo crec que depèn de com es depila la gent, perquè algú que no es depila més haurà posat moltes vegades ja que és com la situació.

-Presentació ítem pagar menys per entrar a la discoteca:

6-A mi m'ha passat, cada cop menys però. Abans era la norma que si eres dona paguessis menys per entrar en una discoteca.

1-No només pagar menys sinó el fet de que potser no tens edat però entres igual.

3-Jo recordo haver crescut sent adolescent i havent-me dit no pagaràs a la discoteca. A dia d'avui però conec un cas de una discoteca que ho van dir a la tele i se'ls van tirar a sobre, crec que ara no passa tant però abans sí.

1-Però això és fàcil regular-ho, jo no vaig a llocs on passa amb les meves amigues per exemple.

6-Aquest micra masclisme és enganyós, perquè sembla que és al revés com a micra masclisme, molta gent considera que és un benefici i no una desavantatge perquè és difícil veure que darrere d'això tu ets el producte i els nois hi van perquè tu hi vas, que no ets el client sinó l'atractiu perquè hi vagin, molta gent no veu la problemàtica.

4-A mi no m'ha passat mai ni conec cap cas, tinc 19 anys així que segurament és una cosa d'abans.

2-A mi el que em fa ràbia es que sento molts comentaris de nois que critiquen a noies que van a aquests llocs, dient que som molt feministes però igualment hi anem, com que ho fan les noies és motiu de crítica.

3-Això és un tipus de noi que després es el mes masclista.

-Presentació ítem “he estat controlada per el mòbil”

1,3 i 6 simultàniament-A mi no m'ha passat.

2-A mi m'ha passat amb amics que comences a conèixer allò lo típic, però quan veig lo mínim em posa dels nervis i de seguida m'ho trec de sobre, dic adéu, és un perfil de persona que porten comportaments que et diuen que no vols aquesta persona a prop, és una senyal molt clara almenys per mi que no vols la persona a la teva vida.

3-Això és del segles passat, nosaltres també treballem.

-Presentació ítem “se li dóna la compta al home”

6-Això li dóna poder al home, tu ets el client i jo l'acompanyant.

2-Jo si veig això no tornaria, a mi em cabrajaria molt, montaria un escàndol.

6-:És molt heteronormatiu aquests comportaments.

-Presentació ítem “escolto acudits masclistes”

4-Molt sovint escolto acudits masclistes.

2-Literalment sempre que hi ha una majoria de nois en un grup acabes sentint a no ser que sigui jove, les noves generacions potser no hi ha menys masclisme però més cuidado, amb gent de la meva edat no ho escolto, en canvi en la meva família sí.

3-Jo el que sento molt es la típica broma de ai cuidado el que fas que potser et diuen que no sé què, amb to en plan burla, l'acudit no però aquest comentari te'l deixen anar.

2-És el pas entre la apatia d'abans, abans seguien passant coses, però és un impàs, tinc l'esperança que aquesta fase que ara la gent està molt sensible és perquè ja hi ha la sensibilització de que les coses han de canviar, però no ho han fet.

1-Jo crec que els nois pensen que passa, però a la seva amiga no, no ho viuen d'aprop. Si els hi dius algo es senten com atacats, no perquè ho rectifiquis.

-Presentació ítem “he estat controlada econòmicament”

2-La nostra generació no és tant comú. Jo tinc 23, en aquesta edat la majoria de noies que conec érem nosaltres les que teníem més economia i ells mes vagos, de viure dels pares, no sé almenys el meu entorn.

3-Ja però algun comentari sí que he rebut, rotllo que fas per mantenir l'estil de vida. Clar abans et casaves perquè et mantinguessin. A mi no m'ha passat el que dius tu de lo de millor economia, però som més de fets.

6-Jo crec que això passava més abans.

-Presentació ítem tasques domèstiques

2-A casa meva amb el meu germà sempre hi ha hagut diferència, que s'aixequin les noies, encara ho hem de batallar.

3-A mi m'ha passat, a mi em feien fer coses i el meu cosí que té un any menys no, i deia clar és que ell és un nen. Ara la meva mare no m'ho diu però deia que no és necessari que ell ho faci, però que jo quan vagi a viure sola ho hauré de fer. El comentari de és un nen tela. M'agradaria saber si els nois que ho fan, quan visquin amb parella ho faran.

5-Si la parella els importa, ho hauran de acabar fent.

3-Només cal veure les joguines dels nens i nenes, que si cuines que si nines, i jo confesso que n'he tingut. Si els dos tenim un horari similar ha de ser repartit, tu també vas fora de casa i has de fer les coses, si un no treballa encara però sinó 50/50.

2-Jo quan vivia amb el meu ex, tot i que era molt conscient de tot això, i amb tots els homes amb que he sortit estant tant acostumats, que acabes fent les coses perquè et fot ràbia que no surti d'ell, per no barallar-te i dir-li les coses, anar sempre darrere, doncs les acabes fent tu. A casa meva les tasques de la llar les fan les dues, però hi ha una càrrega més gran cap a la meva mare perquè ella fa la compra, arreglar els temes dels diners,

certes tasques administratives per exemple ho fa la meva mare, si jo estigués casada amb un home si no li surt de la meva parella ho acabo fent jo.

1-A casa meva passa algo similar, hi ha feines que no fa el meu pare i no farà mai, és que potser no sap ni fer-les, i passa el mateix amb el tema burocràcia, a part és molt contradictori perquè moltes coses les tramita la meva mare però estan a nom del meu pare, és en plan per què.

-Presentació ítem “he estat jutjada per com vaig vestida”

3-Oi tant.

2-Sempre. A part és una cosa molt complicada de gestionar, és tant petit i vé de tants llocs, per exemple jo treballa en una oficina i al principi intentava vestir normal, típica roba de “zara” formal, però casual per anar de la universitat a pràctiques, tot bé però quan et trobes amb homes que estan en una situació de poder la cosa canvia, afecta molt com vesteixies a com et tracta el grup masculí, ha arribat un moment que ja vesteixo com em dóna la gana, però per exemple paternalisme absolut em deien o és que ella és una nena, ser una dona en una oficina has de controlar molt com vas, has d'anar maquillada però no massa, formal però no massa, però no massa poc tampoc, jo em vaig canviar mig armari per treballar en una oficina i que ningú em jutgés.

4-A mi em passa en un ambient familiar, fa uns anys em veia una mica la panxa amb una samarreta de tirants que no sabia si els meus pares me la deixarien portar o no, tenia molta por el respecte.

3-A mi m'ha passat molt amb el meu pare, de que em deia com vas així que no veus que els nois no sé què. Sobretot el meu avi, segons quin tipus d'allargada a l'estiu et fulmina amb la mirada. Amb noies també, allò que se't veu el sostenidor i el comentari de on vas així.

5-Al sortir de festa es jutja molt també.

2-En tots els aspectes de la vida passa, des de les celles fins la roba, hi ha mil tipus de raons per la qual et poden jutjar per com vas vestida.

Presentació ítem “M'han dit que he de ser més femenina”

3-No ser més femenina com a tal, sinó d'ala com vas així.

2-Amb moltes coses: depilació, maquillatge...

6-A mi em passa amb les postures corporals.

4-Fins i tot amigues que et diuen on vas arregla't una mica que sortim de festa.

1-A mi el tema de parlar, dic bastantes paraulotes i em diuen molt així. Camionera em diuen molt.

-Presentació ítem “He rebut comentaris malsonants”

3-Sí, de nit em fan menys gràcia. No ho entenc, no m'importa la teva opinió. Em posa molt negre. És el comentari i ja està, però no saps fins a quin punt no et faran res més que només dir-t'ho. S'hauria de tallar.

2-Quan tornava de l'escola de la meva germana petita quan tenia 12 anys, hi havia un tiu que es posava a la porta i feia comentaris a les nenes, les mirava, deia coses... Havia d'anar adults a dir que parés, arribem a un punt on no hi ha respecte, que totes compartim aquesta experiència ja vol dir molt.

6-Sí, a mi em passa molt també.

2-Encara que et diguin maca, és una cosa que aviolenta, et posa mal cos, t'espanta, no et sents segura al carrer si et diuen això, et fas sentir com si tens algun tipus de dret sobre el teu cos i el teu dia a dia.

6-A part que no aconsegueixen res amb això, no sé quin és l'objectiu de fer-ho. Normalment quan ho diuen estan sols, no ho diuen en grup

1-T'intimiden, et posen en una situació vulnerable, ja estàs intranquila. A mi anant amb un noi mai m'ha passat.

-Presentació ítem “Llenguatge inclusiu”

6-Això a blanquerna passa molt, moltes vegades els profes utilitzen femení genèric, i al poc s'adonen que hi ha un o dos nois, demanen perdó i canvien el llenguatge, i en general tenen en compte més als nois

1-A la meva classe és el mateix cas i passa el mateix.

2-Jo crec que poc a poc es fa l'esforç per incloure, no crec que sigui algo generalitzat però penso que a nivell acadèmic s'està fent un esforç per canviar la tendència, potser per el meu cercle penso així i la gent que segueixo, crec que això ja anirà venint amb les noves generacions.

-Presentació ítem “He estat manipulada emocionalment”

3-Ells es pensen més que són la ment intel·ligent i nosaltres ens deixem fer més, però crec que cada vegada menys, tot i que sóc professora i al meu cole passava molt això

2-És una pregunta complexa, en el meu cas detecto la meva família que hi ha certs patrons però en dones que no sé per què d'aquesta persona cedeix més que la resta, anem a passar-nos més perquè té més tolerància o anem a aprofitar-nos mes

1-Jo crec que es té la visió que les dones son mes sensibles. Jo sóc metge, i els pacients s'obren més en les infermeres que en el metge.

2-Crec que això ho fem tots, hi ha un cert respecte al home per ser home, si és una dependenta li preguntaré més coses o exigiré més, no amb el mal sentit és a dir m'hi estaré més estona, potser amb un home aniria al gra.

3-S'espera més una figura maternal, amb més paciència quan hi ha una dona.

-Presentació pregunta “Com es pot canviar la situació”:

3-El problema està en que ara mateix es castiga el que es fa, però no es prevé. Has de canviar les ments, tot es basa en l'educació, a través de l'escola de casa i el dia a dia, s'ha de treballar des de petit i vida quotidiana, però una llei que et castigui doncs no sé, s'ha de castigar però res serà suficientment gros tot i els anys que li puguin caure en comparació amb lo que ha fet, però no anem a l'arrel del problema. A part la majoria de persones que prenen les decisions són homes. Tothom hauria de tindre la majoria d'oportunitats, no em val que tothom que es presenta son homes.

5-El problema que hi ha és que ens dividim massa entre homes i dones, i és una cosa tant estúpida com que ens dividim entre rosses i morenes. És una divisió molt absurda.

2-Coses que venen poc a poc i des de l'educació, des de l'arrel, la divisió és absurda i que el gènere es tant arbitrari com el que dius, el color de cabell. Com marxarà aquesta diferència es fonamentant valors, més igualtat des de tots els aspectes, i si es fonamenta la igualtat anirà a tots els camps, la presencia femenina anirà florint si es treballa que una dona es igual que un home.

1-Jo crec que també el tema del poder és que s'ha atribuït més amb un home, és una cosa que no cal esperar, hi ha molta diferència amb els últims deu anys i s'ha avançat molt, podem començar a fer coses ara ja, però les posicions de poder encara estan la majoria homes, no cal esperar perquè es pot començar a canviar ja.

6-Estic d'acord que s'ha de fer des de l'educació i des de petits, vulguis o no però que tinguin referents de poder que siguin homes ho tenen molt arrelat i els i dona confiança, en canvi amb les dones deu fer el efecte contrari.

3-Jo penso que el fet de quedar-se embarassada influeix molt en no estar en posicions de poder.

-Presentació pregunta "Influeix l'orientació sexual?"

2-És molt complex, es crea i barreja moltes coses, com violència, homofòbia, no sé fins a quin punt és millor o pitjor, no és una cosa que l'orientació es pugui percebre a part com a tal, pots semblar moltes coses.

3-Jo crec que no, si passa és més tirant a comentari homofòbic, si et tiren un piropo no saben el que t'agrada,

1-Es solapa molt la homofòbia que el masclisme en aquest sentit, estic d'acord, però també lo que diu la 1 la gent no sap amb qui vas al llit.

-Presentació pregunta "Influeix l'educació acadèmica?"

3-Jo tinc pocs referents femenins en poc camps, me'ls he hagut de buscar de grans. Jo treballava en una escola on molts comentaris eren que els nens eren molt llestos.

1-Al final l'educació depèn de moltes coses, el fet de estudiar batxillerat inclou que els teus pares et poden pagar i no has de treballar, des de el punt de vista biològic el cervell et forma diferent, sí que hi ha gent que té un doctorat i serà dolent, però hi ha gent que té més oportunitats que altres. Els nens poden estar més en situació de risc, i clar se'ls hi ha d'ensenyar que insultar no és normal però potser ho han viscut a casa tota la vida, s'ha d'equilibrar els comportament masclista que viuen a casa amb l'educació.

6-També depèn molt de l'interès que tens del tema, pots no tenir un grau però voler-te educar envers això, és un tema molt personal si t'interessa pots canviar coses.

2-Sí, depèn de moltes coses.

Annex 3-Taules spss dels resultats de l'enquesta

Me han dicho que me tengo que depilar, o me han mirado mal por no hacerlo.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	34	12,1	12,1	12,1
	2	52	18,6	18,6	30,7
	3	60	21,4	21,4	52,1
	4	106	37,9	37,9	90,0
	5	28	10,0	10,0	100,0
	Total	280	100,0	100,0	

He pagado menos para entrar en una discoteca por ser mujer

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	56	20,0	20,0	20,0
	2	27	9,6	9,6	29,6
	3	48	17,1	17,1	46,8
	4	83	29,6	29,6	76,4
	5	66	23,6	23,6	100,0
	Total	280	100,0	100,0	

Mi pareja/amigos me han controlado el teléfono móvil y/o las redes sociales

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	180	64,3	64,3	64,3
	2	41	14,6	14,6	78,9
	3	33	11,8	11,8	90,7
	4	23	8,2	8,2	98,9
	5	3	1,1	1,1	100,0
	Total	280	100,0	100,0	

Al recibir la cuenta en la hora de pagar (en un restaurante, tienda...) le han dado el tiquet a la persona con género masculino

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	57	20,4	20,4	20,4
	2	47	16,8	16,8	37,1
	3	63	22,5	22,5	59,6
	4	89	31,8	31,8	91,4
	5	24	8,6	8,6	100,0
	Total	280	100,0	100,0	

He escuchado un chiste machista

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	1	,4	,4	,4
	2	6	2,1	2,1	2,5
	3	24	8,6	8,6	11,1
	4	87	31,1	31,1	42,1
	5	162	57,9	57,9	100,0
	Total	280	100,0	100,0	

He sido controlada económicamente

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	204	72,9	72,9	72,9
	2	41	14,6	14,6	87,5
	3	22	7,9	7,9	95,4
	4	8	2,9	2,9	98,2
	5	5	1,8	1,8	100,0
	Total	280	100,0	100,0	

En general observo que las mujeres realizan más tareas domésticas que los hombres

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	3	1,1	1,1	1,1
	2	8	2,9	2,9	3,9
	3	33	11,8	11,8	15,7
	4	103	36,8	36,8	52,5
	5	133	47,5	47,5	100,0
	Total	280	100,0	100,0	

He estado o me he sentido juzgada por como he ido vestida

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	15	5,4	5,4	5,4
	2	23	8,2	8,2	13,6
	3	53	18,9	18,9	32,5
	4	128	45,7	45,7	78,2
	5	61	21,8	21,8	100,0
	Total	280	100,0	100,0	

Me han dicho que debo ser más "femenina"

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	57	20,4	20,4	20,4
	2	44	15,7	15,7	36,1
	3	62	22,1	22,1	58,2
	4	71	25,4	25,4	83,6
	5	46	16,4	16,4	100,0
	Total	280	100,0	100,0	

He recibido comentarios soeces por la calle

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	4	1,4	1,4	1,4
	2	12	4,3	4,3	5,7
	3	53	18,9	18,9	24,6
	4	122	43,6	43,6	68,2
	5	89	31,8	31,8	100,0
	Total	280	100,0	100,0	

He estado amenazada (de cualquier forma) para conseguir aquello que otro hombre quería.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	117	41,8	41,8	41,8
	2	57	20,4	20,4	62,1
	3	58	20,7	20,7	82,9
	4	40	14,3	14,3	97,1
	5	8	2,9	2,9	100,0
	Total	280	100,0	100,0	

Me he sentido ignorada por mi pareja a la hora de decidir qué planes hacer.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	157	56,1	56,1	56,1
	2	44	15,7	15,7	71,8
	3	37	13,2	13,2	85,0
	4	34	12,1	12,1	97,1
	5	8	2,9	2,9	100,0
	Total	280	100,0	100,0	

No veo que se utilice lenguaje inclusivo.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	18	6,4	6,4	6,4
	2	34	12,1	12,1	18,6
	3	90	32,1	32,1	50,7
	4	87	31,1	31,1	81,8
	5	51	18,2	18,2	100,0
	Total	280	100,0	100,0	

He sido manipulada emocionalmente para conseguir lo que otra persona quería.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	72	25,7	25,7	25,7
	2	61	21,8	21,8	47,5
	3	68	24,3	24,3	71,8
	4	66	23,6	23,6	95,4
	5	13	4,6	4,6	100,0
	Total	280	100,0	100,0	

Me he sentido ignorada por mi pareja a la hora de decidir qué planes hacer.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	157	56,1	56,1	56,1
	2	44	15,7	15,7	71,8
	3	37	13,2	13,2	85,0
	4	34	12,1	12,1	97,1
	5	8	2,9	2,9	100,0
	Total		280	100,0	100,0

Test Statistics^a

	Me han dicho que me tengo que depilar, o me han mirado mal por no hacerlo.	He pagado menos para entrar en una discoteca por ser mujer	Mi pareja/amigos me han controlado el teléfono móvil y/o las redes sociales	Al recibir la cuenta en la hora de pagar (en un restaurante, tienda...) le han dado el tiquet a la persona con género masculino	En general observo que las mujeres realizan más tareas domésticas que los hombres	He sido controlada económicamente	He escuchado un chiste machista	He recibido comentarios soeces por la calle	Me han dicho que debo ser más "femenina"	Me he sentido ignorada por mi pareja a la hora de decidir qué planes hacer.
Mann-Whitney U	8888,500	7906,500	9335,500	8936,500	9328,500	8930,500	9240,000	9048,500	8938,500	9284,000
Wilcoxon W	16269,500	20626,500	16716,500	16317,500	16709,500	16311,500	21960,000	16429,500	16319,500	16665,000
Z	-1,131	-2,623	-,496	-1,048	-,473	-1,315	-,642	-,908	-1,038	-,553
Asymp. Sig. (2-tailed)	,258	,009	,620	,295	,636	,189	,521	,364	,299	,580

Test Statistics^a

	No veo que se utilice lenguaje inclusivo.	He sido manipulada emocionalmente para conseguir lo que otra persona quería.	He accedido a realizar alguna práctica sexual que no quería para que la otra persona estuviera contenta.	He estado o me he sentido juzgada por como he ido vestida	He estado amenazada (de cualquier forma) para conseguir aquello que otro hombre quería.
Mann-Whitney U	9224,500	9411,500	9379,000	9280,500	9589,500
Wilcoxon W	16605,500	16792,500	22099,000	16661,500	22309,500
Z	-,611	-,319	-,376	-,536	-,047
Asymp. Sig. (2-tailed)	,541	,750	,707	,592	,963

Crosstab

		Me han dicho que me tengo que depilar, o me han mirado mal por no hacerlo.						
		1	2	3	4	5	Total	
Indica tu orientación sexual	Heterosexual	Count	32	43	54	76	19	224
		Expected Count	27,2	41,6	48,0	84,8	22,4	224,0
		Standardized Residual	,9	,2	,9	-1,0	-,7	
	Bisexual	Count	2	9	6	30	9	56
		Expected Count	6,8	10,4	12,0	21,2	5,6	56,0
		Standardized Residual	-1,8	-,4	-1,7	1,9	1,4	
Total	Count	34	52	60	106	28	280	
	Expected Count	34,0	52,0	60,0	106,0	28,0	280,0	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,367 ^a	4	,004
Likelihood Ratio	16,616	4	,002
Linear-by-Linear Association	11,024	1	,001
N of Valid Cases	280		

Cornisa: MICRA MASCLISMES EN L'ANY 2020 40

Crosstab

		He pagado menos para entrar en una discoteca por ser mujer					Total	
		1	2	3	4	5		
Indica tu orientación sexual	Heterosexual	Count	39	19	38	68	60	224
		Expected Count	44,8	21,6	38,4	66,4	52,8	224,0
		Standardized Residual	-.9	-.6	-.1	.2	1,0	
	Bisexual	Count	17	8	10	15	6	56
		Expected Count	11,2	5,4	9,6	16,6	13,2	56,0
		Standardized Residual	1,7	1,1	.1	-.4	-2,0	
Total	Count	56	27	48	83	66	280	
	Expected Count	56,0	27,0	48,0	83,0	66,0	280,0	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	10,442 ^a	4	,034
Likelihood Ratio	10,886	4	,028
Linear-by-Linear Association	9,838	1	,002
N of Valid Cases	280		

Crosstab

		Mi parejal amigos me han controlado el teléfono móvil y/o las redes sociales					Total	
		1	2	3	4	5		
Indica tu orientación sexual	Heterosexual	Count	148	35	23	15	3	224
		Expected Count	144,0	32,8	26,4	18,4	2,4	224,0
		Standardized Residual	,3	,4	-.7	-.8	-.4	
	Bisexual	Count	32	6	10	8	0	56
		Expected Count	36,0	8,2	6,6	4,6	,6	56,0
		Standardized Residual	-.7	-.8	1,3	1,6	-.8	
Total	Count	180	41	33	23	3	280	
	Expected Count	180,0	41,0	33,0	23,0	3,0	280,0	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	7,374 ^a	4	,117
Likelihood Ratio	7,400	4	,116
Linear-by-Linear Association	3,173	1	,075
N of Valid Cases	280		

Crosstab

		Me han dicho que debo ser más "femenina"					Total	
		1	2	3	4	5		
Indica tu orientación sexual	Heterosexual	Count	47	40	53	49	35	224
		Expected Count	45,6	35,2	49,6	56,8	36,8	224,0
		Standardized Residual	,2	,8	,5	-1,0	-.3	
	Bisexual	Count	10	4	9	22	11	56
		Expected Count	11,4	8,8	12,4	14,2	9,2	56,0
		Standardized Residual	-.4	-1,6	-1,0	2,1	,6	
Total	Count	57	44	62	71	46	280	
	Expected Count	57,0	44,0	62,0	71,0	46,0	280,0	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	10,445 ^a	4	,034
Likelihood Ratio	10,608	4	,031
Linear-by-Linear Association	4,267	1	,039
N of Valid Cases	280		

Crosstab

		He pagado menos para entrar en una discoteca por ser mujer					Total	
		1	2	3	4	5		
Niveleedeestudios2	1	Count	41	18	36	72	42	209
		Expected Count	41,0	20,1	34,3	65,2	48,5	209,0
		Standardized Residual	,0	-.5	,3	,8	-.9	
	4	Count	8	6	5	6	16	41
		Expected Count	8,0	3,9	6,7	12,8	9,5	41,0
		Standardized Residual	,0	1,0	-.7	-1,9	2,1	
Total	Count	49	24	41	78	58	250	
	Expected Count	49,0	24,0	41,0	78,0	58,0	250,0	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	11,431 ^a	4	,022
Likelihood Ratio	11,480	4	,022
Linear-by-Linear Association	,251	1	,617
N of Valid Cases	250		

Cornisa: MICRA MASCLISMES EN L'ANY 2020 41

Crosstab

		Mi pareja/amigos me han controlado el teléfono móvil y/o las redes sociales					Total	
		1	2	3	4	5		
Niveldeestudios2	1	Count	136	32	24	17	0	209
		Expected Count	136,3	32,6	21,7	16,7	1,7	209,0
		Standardized Residual	,0	-,1	,5	,1	-,3	
4	Count	27	7	2	3	2	2	41
		Expected Count	26,7	6,4	4,3	3,3	,3	41,0
		Standardized Residual	,1	,2	-,1	-,2	2,9	
Total	Count	163	39	26	20	2	250	
	Expected Count	163,0	39,0	26,0	20,0	2,0	250,0	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	11,733 ^a	4	,019
Likelihood Ratio	9,058	4	,060
Linear-by-Linear Association	,106	1	,745
N of Valid Cases	250		

Crosstab

		Me han dicho que debo ser más "femenina"					Total	
		1	2	3	4	5		
Niveldeestudios2	1	Count	50	34	44	56	25	209
		Expected Count	46,0	35,9	45,1	51,8	30,1	209,0
		Standardized Residual	,6	-,3	-,2	,6	-,9	
4	Count	5	9	10	6	11	41	
		Expected Count	9,0	7,1	8,9	10,2	5,9	41,0
		Standardized Residual	-,3	,7	,4	-,3	2,1	
Total	Count	55	43	54	62	36	250	
	Expected Count	55,0	43,0	54,0	62,0	36,0	250,0	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	10,269 ^a	4	,036
Likelihood Ratio	10,001	4	,040
Linear-by-Linear Association	2,281	1	,131
N of Valid Cases	250		